

De Protestantse Gemeente Damsterboord

De Protestantse Gemeente Damsterboord is een zelfstandige kerkelijke gemeente binnen stadsdeel Oost van de gemeente Groningen. Damsterboord omvat de dorpen Engelbert, Euvelgunne, Oude Roodehaan, Middelbert, Klein Harkstede, Ruischerbrug, Oosterhoogebrug en Noorddijk en de stadswijken Lewenborg en Drielanden-Zilvermeer, Ulgersmaborg en Ruischerwaard. Damsterboord maakt deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN).

Bij Damsterboord zijn ongeveer 1100 mensen ingeschreven verdeeld over ongeveer 850 pastorale eenheden (adressen). Wekelijks bezoeken rond de 40 mensen de kerkdienst, op hoogtijdagen meer. Het aantal leden dat op één of andere manier betrokken is, bedraagt rond de 250.

Visie en missie

Damsterboord is een kerkelijke gemeente in de protestantse traditie. Dat betekent dat onze bronnen en onze hoop liggen in het evangelie van Jezus Christus. We verstaan dat als trouw van God aan mens en wereld en als een oproep om mens te zijn met en voor elkaar. We realiseren ons dat kerkelijk leven niet zozeer met geloven achter de voordeur te maken heeft als wel met persoonlijke en gezamenlijke inzet buiten de voordeur in de publieke ruimte.

Damsterboord richt zich op haar leden. Met verschillende activiteiten wil ze haar leden inspiratie bieden en een gemeenschap van mensen vormen waarin het mogelijk is **gekend te zijn** en **elkaar te kennen**. Door de banden die dat schept, wordt er met elkaar meegeleefd in vreugde en verdriet. Daarmee wordt voorzien in een belangrijke behoefte van **leefbaarheid** in een maatschappij waarin anonimiteit en vereenzaming op de loer liggen.

Damsterboord is primair een geografisch bepaalde gemeente. Dat maakt dat ze zich betrokken weet op de eerder genoemde stadswijken. Damsterboord wil vanuit die betrokkenheid bijdragen aan de leefbaarheid in deze wijken en dorpen. Deze betrokkenheid wordt ook door andere – seculiere – instellingen en organisaties opgemerkt en gewaardeerd.

Damsterboord is daarnaast betrokken bij een aantal initiatieven in de stad Groningen. Die initiatieven richten zich in de eerste plaats op mensen die in en onder het huidig maatschappelijk bestel te lijden hebben. Hierbij wordt samengewerkt met andere kerkelijke en maatschappelijke organisaties. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de leefbaarheid in kringen van mensen die van deze ondersteuning afhankelijk zijn.

Beleidsplan

Aan dit beleidsplan ligt de gedachtevorming ten grondslag die afgelopen jaren in onze gemeente heeft plaatsgevonden. Daarin zijn te onderscheiden:

1. Het beleidsplan 2014-2019 (zie evaluatie)
2. Het rapport over Damsterboord van de PThU uit 2017
3. De groepsgesprekken en de enquête binnen onze gemeente als vervolg daarop (2018)
4. De bezinningsronde in de kerkenraad over de betekenis nu en in de toekomst van Damsterboord (tweede helft 2018)
5. De kerkenraadsdag met Jolanda Tuma (2019)

Wat in dit alles vooral naar voren komt is dat mensen die betrokken zijn bij Damsterboord de sfeer waarderen en inspiratie en betekenis aan deze kerkelijke gemeente ontlenen. Daarom is het ook belangrijk daarop te blijven inzetten. Daarnaast constateren we dat wat voor ons zo relevant is, anderen niet of nauwelijks aanspreekt: jongere generaties, medebewoners in onze wijken.

Daar zit wel een spanning in. Dat zien we onder ogen en we realiseren ons dat dat een zwakke plek is in ons gemeente-zijn. We vinden het daarom belangrijk in de komende periode dat we:

- enerzijds wat goed is onderhouden en bewaren en daar onze inzet aan geven,
- anderzijds inzetten op veranderingen opdat ook anderen zich geraakt kunnen voelen.

Ondertussen hebben we wel wat initiatieven genomen. Het vormen van een pioniersteam is gestart – juist ook bedoeld om onze waarden open met anderen te delen. De kerk is vaker open: op zondagmiddag, om zo maar binnen te lopen, of om een kaarsje op te steken met Allerheiligen. Maar er zal meer nodig zijn.

In dit beleidsplan houden we beide vast: het (consoliderende) beleid voor die activiteiten die belangrijk zijn voor onze gemeenschap en inspiratie. Tegelijk ontwikkelen we (nieuwe) initiatieven die ons bij jongere generaties en andere wijkbewoners brengen. Onze blikrichting is daarbij niet zozeer naar binnen gericht: hoe kunnen we anderen bij ons betrekken - als wel naar buiten gericht: hoe kunnen we vanuit onze kernwaarden betrokken raken bij anderen en daarin delen wat voor ons belangrijk is.

Dit beleidsplan beschrijft de hoofdlijnen. De daaruit voortkomende doelen en activiteiten voor de komende 5 jaren worden uitgewerkt in werkplannen die door werkgroepen en commissies opgesteld worden. Het is belangrijk dat de plannen passen binnen de mogelijkheden van onze actieve vrijwilligers en aan kunnen sluiten bij ontwikkelingen en kansen in kerk en wijk. Dat betekent dat we bewust ruimte laten voor wat zich onverwacht aandient.

In de werkplannen en/of begrotingen worden voor de doelen die verderop genoemd worden passende financiële middelen gereserveerd. Daar kunnen we de conclusie van de bezinningsdag in mei 2019 in meewegen:

“Een oproep aan de werkgroepen om met de aspecten taal (begrijpelijk en inclusief), verbinding (met andere groepen en personen in dorp en wijk) en eigenaarschap (wie doet wat) iets te doen. Dingen doen waar je weer energie van krijgt, bij dingen aanhaken die er al zijn en niet alles zelf verzinnen.”

Bij de vaststelling van dit beleidsplan in de kerkenraad wordt afgesproken met welke regelmaat de werkgroepen hun werkplannen – voorzien van begroting – voorleggen aan de kerkenraad. Werkgroepleden sturen de activiteiten aan; in de uitvoering wordt zo veel mogelijk met anderen samengewerkt.

We realiseren ons dat de focus moet liggen op volwaardig gemeente-zijn en niet op zo lang mogelijk zelfstandig blijven. Volwaardig gemeente-zijn betekent niet alleen een verantwoord bestuur maar ook aandacht voor de vijf basistaken: eredienst, diaconale, pastorale en missionaire inzet, en geestelijke vorming.

Bovenal geldt dat we vreugdevol gemeente willen zijn, daar gaat het om!

Hoofdlijnen

In onderstaande worden de hoofdlijnen beschreven. De hieruit voortvloeiende doelen zijn te vinden in de tabel. Bij ieder doel staat welke middelen nodig zijn en welke werkgroepen dit in het werkplan met taken moeten uitwerken voor het desbetreffende doel.

I - voor leden en de kringen om hen heen

1. Wekelijks is er een kerkdienst op zondagmorgen. Het doel daarvan is de bezoekers te inspireren. Na afloop wordt er koffie geschonken. Dat vormt een gelegenheid de onderlinge contacten aan te halen.

In de voorbeden is er aandacht voor wie een moeilijke periode doormaakt; deze vorm van aandacht betekent veel voor wie in zo'n periode zit en bewaart ook de anderen bij de betrokkenheid op hen. Elke zondag krijgt iemand de bloemen uit de kerk en geregeld sturen we vanuit de kerkdienst en kaart met al onze namen erop. Dit wordt als positief ervaren.

We delen van onze gaven in de collecten voor de noden in de wereld. Hiermee kunnen we een bijdrage leveren aan de ondersteuning van wie in nood verkeert.

We beschouwen de kerkdienst als onze kernactiviteit. Van daaruit worden we voor onze andere activiteiten gevoed.

We realiseren ons dat de jongere generatie en diegenen die niet kerkelijk zijn opgegroeid weinig beleving vinden in de traditionele kerkdienst. We willen onderzoeken of er een behoefte leeft, waaraan we tegemoet kunnen komen. (zie doelen 1a en 1b)

2. Het mogelijk maken en bevorderen van onderlinge contacten gebeurt door het organiseren van ontmoetingsmomenten. Daar horen één-op-één contacten bij in het pastoraal bezoekwerk en groepscontacten in gespreksgroepen. Deze contacten dragen bij aan het elkaar kennen. Ze helpen in de omgang met levens- en geloofsvragen van de deelnemers. En ze voorzien in de toerusting van de kerkelijke vrijwilligers. Gespreksgroepen kunnen zich richten op een gedeelde belangstelling (bijvoorbeeld een Bijbelgespreksgroep) of op een bepaalde leeftijd (bijvoorbeeld de maaltijdgroepen voor pubers). (zie doel 2)
3. Voor onze activiteiten hebben we nu nog twee kerkgebouwen beschikbaar, de Emmaüskerk en de Stefanuskerk (met Kerkenheem). We hebben er voor gekozen om de Emmaüskerk af te stoten en alle activiteiten te concentreren in de Stefanuskerk. Redenen daarvoor vormen de beschikbare financiële middelen en de behoefte aan één herkenbare plek voor ons kerkelijk leven. (zie doelen 3 en 4)
4. Een belangrijke schakel in de onderlinge contacten vormen onze eigen kerkelijke media (Kerk in Stad, Rotonde, website en nieuwsbrief) en de lokale media (dorpskranten en de Lewenborger). (zie doel 5)
5. We realiseren ons dat onze zelfstandige positie binnen de PKN kwetsbaar is en dat de grens daarvan in zicht kan zijn. Eén van de voorwaarden om zelfstandig verder te kunnen, is een betrokken en slagvaardig bestuur van ambtsdragers en anderen. In Damsterboord gebeurt dat in lijn met de kerkorde van de PKN. Er is een kerkenraad die uit ambtsdragers bestaat (ouderlingen, diakenen en predikant) – daaromheen fungeren werkgroepen en commissies die voor een deel uit ambtsdragers bestaan en voor een deel bestaan uit vrijwilligers die geen ambt bekleden. Tot nu toe lukt het om het bestuur op peil te houden. We voorzien dat dit in de komende periode wel moeilijker wordt. We willen kijken naar de bestaande taken: wat is echt nodig en wat kan ook door anderen gebeuren of wellicht overgeslagen worden. We willen ook onze bestuursstructuur tegen het licht houden om te kijken of het optimaal is. (zie doel 6).
Verder stellen we ons voor van tijd tot tijd een afweging in de kerkenraad te maken of de voorwaarden waaronder we zelfstandig verder kunnen, nog te vervullen zijn. (zie doel 7)

Goede contacten met onze buurgemeenten om ideeën uit te wisselen en waar mogelijk samen te werken zijn wenselijk, mede gelet op onze kwetsbaarheid. Daarom streven we naar goede contacten met deze buurgemeenten. Van oudsher zijn die er wel met de PG Groningen, de nieuw gevormde ring Groningen biedt kansen om die contacten met meer gemeenten te onderhouden. (zie doel 8)

6. Een flinke groep van tussen de 80 en 100 mensen verrichten actief vrijwilligerswerk binnen en buiten Damsterboord. Ze doen dat met aandacht, ze stellen veel tijd beschikbaar en ook hun persoonlijke of vakmatige ervaring en mogelijkheden. Veel van hen hebben een ruime ervaring in het vrijwilligerswerk opgebouwd. We vinden het van groot belang te werken aan een goed vrijwilligersklimaat in onze gemeente. (zie doel 9)

II - in stadsdeel Oost

1. In stadsdeel Oost (kernegebied: Lewenborg) organiseert Damsterboord kleinschalige activiteiten waarmee mensen met elkaar in contact kunnen komen, ongeacht hun levensbeschouwing. Damsterboord doet dat waar mogelijk in samenwerking met andere wijkorganisaties zoals het WIJ-team, Het Dok (wijkcentrum) , De Oude Bieb (activiteitencentrum), 't Roer (woonvorm van De Zijlen voor mensen met een verstandelijke beperking) een school, een buurtvereniging of de bibliotheek. Ook ondersteunen we initiatieven van de andere organisaties. Waar nodig springt Damsterboord financieel bij, zowel bij materiële noden van mensen als bij financiering van activiteiten. (zie doelen 10 en 11)
2. Damsterboord onderzoekt of er in Lewenborg een zogenaamde pioniersplek mogelijk is. Pioniersplekken zijn lokale initiatieven vanuit de PKN om aan te sluiten bij (latente) levens- en geloofsvragen van mensen die geen binding (meer) met een religieuze gemeenschap hebben. Het onderzoek gebeurt altijd door een pioniersteam in samenwerking met betrokkenen uit de wijk – met en zonder kerkelijk achtergrond. (zie doel 12)
3. In Lewenborg werkt Damsterboord al vele jaren samen met de Walfriedgemeenschap, onderdeel van de Hildegard van Bingenparochie. De bloeitijd van de samenwerking ligt in de opbouwjaren van Lewenborg in de jaren '80 van de vorige eeuw. Het lukt nog steeds om bij een aantal kerkdiensten samen te werken. Dat willen we graag blijven doen. Dat gebeurt nu in de Emmaüskerk. Wat Damsterboord betreft kan het ook in de Stefanuskerk. (zie doel 13)

III - in de stad Groningen

Damsterboord is al vele jaren lang betrokken bij drie belangrijke projecten in de stad Groningen die gericht zijn op kwetsbare medeburgers. Zowel in menskracht als financiering geldt dat voor de Voedselbank Groningen, de Open Hof (opvang daklozen) en de Stichting INLIA (ondersteuning uitgeprocedeerde asielzoekers). Leden van Damsterboord maken deel uit van het bestuur of werken als vrijwilliger bij één of meer van deze drie. Door middel van collecten in de kerkdienst en ook met vaste bijdragen van de colleges van diakenen en kerkrentmeesters worden deze instellingen ondersteund.

Met enige regelmaat worden in of na een kerkdienst of daar buitenom ontmoetings- en voorlichtingsmomenten georganiseerd over deze organisaties voor onze leden en belangstellenden. (zie doel 14)

Hoofddijn en doelen	Nieuw (n) of vervolg(v) t.o.v. vorige beleidsplan	Middelen	Werkplan met taken uit te werken door
I Voor leden en de kringen om hen heen			
1a. continuering kerkdiensten op zondagmorgen	v	beschikbaar stellen van professionals (organist, koster, voorganger); financiën (onderhoud gebouwen en orgel; salarissen) vrijwilligers (taken in kerkdienst, praktisch onderhoud)	wg k: financiën, beheer en werkgeverschap wg e: rooster en invulling; kindernevendienst wg d: collecten kr: ambtsdragertaken
1b. onderzoeken behoefte andersoortige dienst	n	contacten leggen met niet-kerkgangers zowel mensen onder de 50 als anderen	kr: organiseren gemeente contact wg p: organiseren thema avond

en nagaan mogelijkheden		contacten leggen met andere gemeenten die hier ervaring mee hebben	wg e: evt invullen
2. het creëren van ontmoetings- en toerustingsmomenten	v	netwerk van (huis-)bezoekers ruimte en financiën voor groepsactiviteiten	wg p: rooster, organisatie en uitvoering wg k: budget
3. naar één kerkgebouw	v	verkoop aandeel Emmaüskerk	kr: overleg met RK partner wg k: overleg met RK partner en financiële onderbouwing
4. Kerkenheem en Stefanuskerk herkenbaar	n	faciliteiten en uitstraling Kerkenheem en Stefanuskerk op peil houden	kr + wg k: vaststellen of herkenbaarheid voldoende is, of aanvullende acties gewenst zijn
5. media up-to-date	v	menskracht (correspondenten, webmaster) en financiën	wg p: nieuwe website wg k: budget
6. bestuur op peil	n	een optimale verdeling van inzet en taken	mod: voorstellen onderzoeken en doen voor optimalisatie
7. sterkte zelfstandige positie	n	jaargesprek in kerkenraad	kr: tot onderwerp maken in jaargesprekken
8. contacten met buurgemeenten	v	meedoen in ringcontactdagen	mod: contactpersoon ondersteunen en contacten stimuleren
9. ondersteuning vrijwilligers	v	passende taken toerusting, cursussen vrijwilligersavond/middag financiële ondersteuning hiervan	mod: check op passende taken (zie ook doel 6) mod: vrijwilligersactiviteit wg p: toerustingsmogelijkheden scheppen wg k: budget
II Stadsdeel Oost			
10. ontmoetingsmomenten in wijk	n	meedenken en beschikbaar stellen van ruimte en van gespreks- en activiteitenleiders financiële middelen	wg p en wg d: via contacten met wijkorganisaties wg k: budget
11. lenigen materiële nood	v	financiële ondersteuning	wg d
12. pioniersteam	n	menskracht en financiën	kr: deelnemen en faciliteren wg k: budget
13. oecumenische diensten	v	kerkgebouw ter beschikking stellen en menskracht	wg e: rooster en voorbereiders wg k: budget
III in de stad Groningen			
14. INLIA, Open Hof, Voedselbank	v	menskracht en financiën	wg d: contacten onderhouden, voorstellen doen voor gezamenlijke activiteiten en financiële ondersteuning

Evaluatie beleidsplan 2014-2019

In ons vorige beleidsplan noemden we als kernwaarden 'verbinding' en 'toegankelijkheid'. Daar is veel mee gebeurd. We hebben met allerlei initiatieven aan de onderlinge verbondenheid gewerkt en ook aan het toegankelijk maken van onze activiteiten. We hebben deze begrippen in dit plan niet meer gebruikt; ze zijn nu toegespitst op 'kennen en gekend zijn' en ons aandeel leveren aan de 'leefbaarheid van wijk en dorp'.

Uitgaande van het vorige beleidsplan is onder meer het volgende gebeurd:

1. Met gemeenteleden zijn we in gesprek gegaan over het gebruik van onze gebouwen. Onderdeel daarvan vormde een onderzoek door de PThU naar ons gebouwenbestand. Na deze ronde en na intensief overleg heeft de kerkenraad besloten de Emmaüskerk te verkopen. Uitwerking van dit besluit is gaande. Ook zijn we gestopt met de maandelijkse kerkdiensten in Middelbert. In plaats daarvan is er nu één keer per jaar een dienst: op Pinksterzondag.
2. Er is een werkgroep eredienst opgericht die een aantal kerkdiensten heeft voorbereid met een gevarieerde invulling (vorige plan: blz 2).
3. Vanuit de kerkenraad en de werkgroepen zijn de contacten met de wijk geïntensiveerd. Damsterboord doet in Lewenborg mee met de 'buurtcamping' en de 'Prokkelweek'; er is een inzameling voor 'Sam's kledingactie' en een gespreksgroep over levensvragen in het wijkcentrum voor mensen vanuit verschillende levensbeschouwelijke achtergrond. In Engelbert is een soortgelijke gespreksgroep voor dit dorp en naastliggende dorpen. We zijn betrokken bij een project van het WIJ-team tegen eenzaamheid en doen mee in de bewonersorganisatie "Golvend Lewenborg" (vorige plan: blz 3).
4. We hebben de Stefanuskerk opengesteld voor bezoekers. Zo kan iedereen een kijkje nemen in de kerk, rust en bezinning vinden of een intentie achterlaten (vorige plan: blz 3).
5. Voor ouders zijn er een paar "kind-ouder" middagen georganiseerd. De belangstelling was niet groot, maar de aanwezigen stelden het wel op prijs. Verder is er een pubereetgroep van start gegaan. Een tweede volgt (vorige plan: blz 3).
6. Er is jaarlijks een kindercatechese, waarin de oudere kindernevendienstbezoekers verdieping krijgen over de zondagse viering, waarna zij een actieve rol krijgen bij een viering met Schrift en Tafel (vorige plan: blz 3).
7. Voor verschillende doelgroepen zijn er gespreksgroepen, creatieve avonden en toerustingsbijeenkomsten of een eetgroep georganiseerd (vorige plan: blz 4).
8. De diaconie heeft vakanties mogelijk gemaakt voor gemeenteleden en meer bekendheid gegeven aan het werk van de Voedselbank en INLIA, onder meer in aansluiting op themadiensten (vorige plan: blz 4).
9. Dankzij persoonlijke contacten met het dorp Vaida Camaras in Roemenië is er voorlichting geweest over de leefomstandigheden aldaar. We hebben daarbij ook speelmateriaal ingezameld. Kinderen en de bewoners van 't Roer hebben hierin een actieve rol gespeeld.
10. We zijn begonnen met het opzetten van een geheel nieuwe website (vorige plan: blz 5).
11. De kerkrentmeesters hebben de gemeenteleden geïnformeerd over de financiële situatie. De inzichten die daaruit voortkwamen hebben onder meer geresulteerd in het afstoten van een kerkgebouw. Er is een onderhoudsplan voor de kerkelijke gebouwen gekomen. In het beleggingsstatuut is aandacht gekomen voor verantwoord beleggen. De predikantsplaats kon gehandhaafd blijven (vorige plan: blz 5 en 6), alsmede een organist in vaste dienst en een professionele koster.
12. Bij veel van deze activiteiten hebben we gestreefd mensen uit verschillende werkgroepen en van buiten de werkgroepen bij elkaar te brengen. Vaak is dat gelukt.

Kerkenraad Damsterboord, maart 2020